

Jaarverslag 2019

Vereniging Historisch Amstelveen

Tel 020 6416824

Orion 19A
1188 BZ Amstelveen

historischamstelveen.nl
verhistoraveen@hetnet.nl

Bestuur en ledenaantal

Bestuur

Het bestuur van de Vereniging Historisch Amstelveen (VHA) bestond tot de Algemene Ledenvergadering (ALV) op 24 april 2019 uit zeven personen.

Bestuurslid mevrouw E.A.M. Barlag-de Wit trad tussentijds af. Mevrouw Barlag werd benoemd als erelid van de vereniging. De heer P. Paris werd verkozen als bestuurslid.

Na de ALV bestond het bestuur uit de volgende personen:

- Mw. A.M. Brouwer - v.d. Wetering, voorzitter
- Dhr. L. Barlag, penningmeester
- Mw. M.D.M. van Munster, secretaris
- Dhr. W.J. Groeneweg, bestuurslid algemeen
- Mw. A.M.W. Bulk- Bunschoten, bestuurslid algemeen
- Dhr. J.A. Mellegers, bestuurslid algemeen
- Dhr. F.P. Paris, bestuurslid algemeen

Het bestuur kwam in 2019 in totaal negen keer (exclusief de Algemene Ledenvergadering) voor een vergadering bijeen (in 2018 tien keer).

Verenigingsgebouw en rookvrij Amstelveen

Het verenigingsgebouw is gevestigd aan Orion 19A. Het bestuur ondersteunt het beleid van de gemeente Amstelveen voor een rookvrij Amstelveen. In het verenigingsgebouw wordt niet gerookt.

Kascommissie

De heer J.P. Koopmans werd door de Algemene Ledenvergadering voor de continuïteit opnieuw benoemd als kascommissielid. De heer H. Wolkers trad af als lid van de kascommissie. De heer G. Lindeman werd benoemd als lid van de kascommissie.

Ledenaantal

Op 1 januari 2020 telde de vereniging 315 leden waaronder 33 gezinslidmaatschappen en vier ereleden. Met ingang van 1 januari 2020 hebben 16 leden opgezegd. Van 4 leden is bericht van overlijden ontvangen in 2019.

Financiën en contributie

Tijdens de ALV is een verhoging van de contributie vastgesteld in twee fasen:

- 2020: gewoon lidmaatschap: € 22,50; gezinslidmaatschap: € 27,50
- 2022: gewoon lidmaatschap: € 25; gezinslidmaatschap: € 30

Het jeugdlidmaatschap is hierbij komen te vervallen.

Voor het jaar 2020 is bereikt dat de subsidie voor de huur is geïndexeerd. De niet toegepaste indexering van de afgelopen jaren is nog niet gecompenseerd door de gemeente.

Nieuwsbrief

Het afgelopen jaar zijn vier nieuwsbrieven verschenen (maart, juni, september en december 2019)

Redactie en publicaties

Redactie

De redactie bestond in 2019 uit: dhr. W.J Groeneweg, dhr. G.J.M.J. Lindeman en mw. M.D.M. van Munster.

Amstel Mare

In 2019 verschenen de gebruikelijke vier uitgaven van Amstel Mare. De uitvoering is volledig in kleur op A4-formaat. In september verscheen een themanummer over de wijk Elsrijk. De lay-out wordt in eigen beheer verzorgd door de redactie. Het blad wordt geprint door Studio Meijerij in Amstelveen.

Advertenties en sponsoring

In Amstel Mare waren in 2019 advertenties opgenomen van:

- Stevab Elektronica
- Slagerij Astrid Drenthe
- Boekhandel Blankevoort
- Hogerwerf & Meijer, Gereedschap en IJzerwaren
- J.W.F. Born, loodgietersbedrijf
- Ed van Niele, Kunsthandel, Lijstenmakerij
- D'Amstelhoek, slijterij, wijnhandel
- Universitair sportcentrum VU
- Tjins Gelderlandplein
- Hair Born

De advertentieacquisitie voor Amstel Mare werd verzorgd door de heer H. Wolkers.

Het themanummer over Elsrijk werd gesponsord door de Stichting Stinak, de Stichting Aemstellant en Stadsdorp Elsrijk.

Evenementen en activiteiten

Nieuwjaarsreceptie

De nieuwjaarsreceptie werd op 5 januari in het verenigingscentrum aan Orion 19A gehouden. Het aantal bezoekers bedroeg circa 50.

Lezingen

Dit jaar werden de volgende lezingen gehouden (voor leden en belangstellenden in het verenigingscentrum):

- 6 februari: de heer N. Mulder over schaatskleding door de eeuwen heen;
- 24 april: (Algemene Ledenvergadering): de heer E. Dumasy over de historie van de Indische gemeenschap in Amstelveen;
- 8 mei: mevrouw J. Bloemhof over oud schrift;
- 18 september: de heer J.E. Abrahamse over Erfgoed van Amstelland;
- 27 november: de heer P. Smit over monumenten van Amstelveen.

Het aantal bezoekers varieerde van circa 20 tot circa 50.

Daarnaast heeft de VHA op locatie lezingen gegeven over de geschiedenis van Amstelveen:

- 10 januari: voor de leden van Ons Amsterdam door mevrouw A. Bulk-Bunschoten;
- 5 maart: voor de leden van de Lionsclub Amstelveen door mevrouw A. Bulk-Bunschoten;
- 22 mei: voor de leden van de KBO door de heer J.A. Mellegers;
- 14 september: tijdens de Historische dag in Elsrijk in het Poppentheater door mevrouw A. Bulk-Bunschoten.

Historische dag Elsrijk

Op 14 september is in Elsrijk een historische dag gehouden voor wijkbewoners en belangstellenden. Op diverse locaties waren zogenaamde 'hotspots' (diverse kerken, het Poppentheater, het Openluchttheater en Nieuw-Vredeveld) in de wijk open. De VHA heeft in samenwerking met Stadsdorp Elsrijk een themanummer van Amstel Mare over de geschiedenis van de wijk uitgegeven en een kraam bezet in de Heemraadschapslaan bij de Stadsdorpkamer. Vanuit de werkgroep Heemraadschapslaan werd een wandeling door de Heemraadschapslaan georganiseerd.

24H Amstelveen

De VHA heeft medewerking verleend aan het evenement 24H Amstelveen, dat op 25 mei door de gemeente Amstelveen werd georganiseerd ter gelegenheid van de viering van de 'geboorte van Amstelveen'. De VHA heeft materiaal in bruikleen gegeven en teksten geschreven voor vier boxen op het Stadsplein over de historie van Amstelveen. Daarnaast heeft de VHA deelgenomen aan een paneldiscussie over de geschiedenis van Amstelveen.

Week van de Ontmoeting

Tijdens de Week van de Ontmoeting heeft de VHA op 28 september een 'ontmoetingsochtend' georganiseerd. Het aantal deelnemers bedroeg ongeveer 20. Voor zorginstelling Brentano zijn quizvragen opgesteld over de geschiedenis van Amstelveen, die gebruikt zijn tijdens de Week van de Ontmoeting.

Contactochtend senioren

Dit jaar zijn voorbereidingen getroffen voor een regelmatige contactochtend voor senioren in samenwerking met Middenhof (Amstelveen-Middenhoven). Deze groepen krijgen een presentatie over het Oude Dorp en een rondleiding in het gebouw. De contactochtenden zullen in 2020 starten.

Monumentenbeleid

Meldpunt monumenten

Op 14 februari werden de resultaten van het Meldpunt Monumenten gepresenteerd in de voormalige Jan Ligthartschool/Ateliers2005 aan de Van Weerden Poelmanlaan. Hierbij werd deze school tevens aangewezen als monument als een van de eerste resultaat van het meldpunt. Gedurende het jaar heeft de VHA overleg gehad met de gemeente en de (onafhankelijke) Erfgoedcommissie over de resterende aangemelde mogelijke monumenten. De definitieve lijst met beoogde monumenten is in juli 2019 gepresenteerd. Van de aanmeldingen wordt voor 20 objecten de monumentenstatus voorbereid. Over het KLM-hoofdkantoor, dat in eerste instantie is afgewezen als mogelijk monument, beraadt de gemeente zich nog. Nu het meldpunt is gesloten, hoopt de VHA dat in de toekomst de mogelijkheid blijft bestaan (indien zich bepaalde situaties voordoen) om nieuwe monumenten in te brengen.

Jagershuis

De VHA is in bezwaar en vervolgens in beroep gegaan tegen het intrekken van de status van Rijksmonument van 't Jagershuis ten behoeve van de realisatie van nieuwbouw op deze locatie. Nadat de VHA het beroep heeft gewonnen is de eigenaar tegen deze beslissing in hoger beroep gegaan. Op 15 januari 2020 is de Raad van State na diverse keren uitstel gekomen met een tussenuitspraak, waarbij de minister het intrekken van de status van Rijksmonument beter moet motiveren. Een definitieve uitspraak wordt later in 2020 verwacht.

Heilige Geestkerk

Voor de Heilige Geestkerk heeft de gemeente een onderzoek gedaan naar mogelijk hergebruik. Er is een plan ontwikkeld waarbij de kerk, de doopkapel en de klokkentoren behouden blijven, maar op de plek van de dagkerk en de pastorie een appartementencomplex gepland is. De VHA is blij met het behoud van de kerk, maar is van mening dat deze één geheel vormt met de dagkerk. Om deze reden is bezwaar tegen de sloop van de dagkerk ingediend. De monumentale waarde van de dagkerk wordt ook onderstreept in een onafhankelijk rapport (rapport van BOEI, Amstelveen Heilige Geestkerk, 1-4-2019). Wij betreuren het ten zeerste dat dit niet is overgenomen door de gemeenteraad. De dagkerk is wat betreft oppervlak en volume slechts bescheiden van omvang en deze ruimte is zeer geschikt voor hergebruik. Wel is onze suggestie overgenomen om de glas-in-loodramen van de dagkerk te behouden en voor deze een plek te zoeken in bijvoorbeeld de gerestaureerde kerk.

Bovenkerkerweg 21

Bovenkerkerweg 21, het voormalige woonhuis van de Amstelveense architect Leo van der Bijl, is onderdeel van het plangebied Maalderij 4-8. De projectontwikkelaar is voornemens het pand te slopen. De VHA heeft bezwaar gemaakt tegen dit plan. Dit heeft helaas nog niet geleid tot resultaat.

Kreekrukken Nesserlaan 2-3

De VHA heeft bezwaar gemaakt tegen de aanvraag van een omgevingsvergunning voor opvullen van de kreekrukken op het perceel Nesserlaan 2-4. Dit betreft de oude getijdengeulen van de Bovenkerkerpolder. Ons bezwaar heeft erin geresulteerd dat de aanvraag is afgewezen.

Laan Walcheren 5

De VHA heeft gereageerd op de Omgevingsvergunning en op de sloopmelding voor het pand Laan Walcheren 5. Dit heeft helaas niet geleid tot behoud van het gebouw. Dit is in 2019 gesloopt.

Garage Zenith

Nu de eigenaar van dit monument bezwaar heeft gemaakt tegen de monumentenstatus, vreest de VHA een langdurige periode van leegstand. Nu al maakt het gebouw met dichtgetimmerd venster en achterstallig onderhoud een desolate indruk. Wij vragen bij de gemeente hiervoor aandacht.

Promotie, ledenwerfacties en representatie

Publiciteit

De activiteiten van de VHA dragen ertoe bij dat de vereniging meer naamsbekendheid krijgt. Door het sturen van persberichten naar het lokale nieuwsblad en plaatsing van aankondigingen in de nieuwsbrief, op de website, op nieuwssites op internet en op Facebook zijn de activiteiten gepromoot.

Markten

De vereniging heeft in 2019 deelgenomen aan de volgende markten/evenementen

- 2 juni Wester-Amstel (Amstellanddag)
- 14 september tijdens de Historische Dag in Bovenkerk
- 14 september tijdens de Historische Dag in Elsrijk (Heemraadschapslaan)
- 14 september tijdens de Inspiratiemarkt Sport en Cultuur in het Stadshart

Website

De website van de vereniging (www.historischamstelveen.nl) levert informatie over de vereniging en de activiteiten van de vereniging. Via de website worden tevens publicaties besteld en kan men zich als lid opgeven.

Daarnaast wordt een Facebookpagina beheerd, waarop activiteiten van de vereniging en andere aankondigingen/nieuwsberichten worden geplaatst.

Representatie

Bij de volgende gelegenheden is een vertegenwoordiging van de VHA aanwezig geweest:

- 25 januari: onthulling beeld Turftrapster op de nieuwe locatie in de Stationsstraat;
- 14 februari: presentatie resultaten Meldpunt Monumenten in Ateliers2005;
- 27 mei: informatiebijeenkomst voor historische verenigingen van Noord-Holland over de Omgevingswet in de Beurs van Berlage in Amsterdam;
- 3 juli: bijeenkomst gemeente Cultuurbeleid;
- 16 oktober: bijeenkomst ontwikkeling Uitagenda en de website VisitAmstelveen;
- 4 december: officiële opening Randwijcklaan 13.

Werkgroepen

Archeologie

Bezoekers waren zoals altijd welkom op de zaterdagen (buiten de vakantietijd) op ons adres Orion 19A. Het aandeel van de VHA-deelnemers aan het Project ArcheoHotspot in het Albert Pierson Museum op de dinsdagochtenden werd nog plezieriger door hun verblijf in een nieuwe fraaie en lichte ruimte. Het ompakken van kleine archeologische voorwerpen in de Bazel kon worden afgerond. De verleende archeologische hulp op het Amsterdamse Marine-terrein moest (tijdelijk) worden onderbroken door de verbouwing. Na de bijdragen van de leden van de werkgroep aan de archeologische activiteiten voor de Amsterdamse Noord/Zuid-lijn is nog het wachten op de betreffende deelstudies. Vier leden van de werkgroep bezochten de 25^e (feestelijke) editie van het Romeinensymposium van de Vrije Universiteit op 13 december. De lezingen betroffen interessante onderwerpen zoals limesonderzoek, Romeins castellum De Brittenburg en een Romeinse wachttorens in Krommenie.

Op 18 december promoveerde de leermeester van de vrijwilligers bij het Amsterdamse Bureau Monumenten en Archeologie, de archeoloog Rajith Jayasena (UVA) met het proefschrift 'Graaf- en modderwerk, een archeologische stadsgeschiedenis van Amsterdam'. In Amstel Mare verschenen in 2019 vanuit de Werkgroep Archeologie (Guus Lindeman) twee archeologische artikelen. In juni 'De Hoeve Sloterdijk', de resultaten van het archeologisch onderzoek op de Amsteldijk-Noord, en in december 'Archeologische werkzaamheden in Amstelveen'. Een samenvatting van het eerste artikel werd in oktober opgenomen in het 'AWN Magazine Archeologie in Nederland'.

Educatie

In 2019 verzorgden mevrouw A.M. Brouwer-van de Wetering, mevrouw A.M.W. Bulk-Bunschoten en de heer J.A. Mellegers in ons gebouw een les over de geschiedenis van Amstelveen. Deze les, 'Een uurtje historisch Amstelveen', is bestemd voor kinderen van de groepen 7 en 8 van de basisschool.

Dit jaar ontvingen we vier klassen uit groep zeven van basisschool De Triangel. Zowel de leerlingen, de leerkrachten als de begeleidende ouders waren erg enthousiast.

Daarnaast werkt onze vereniging mee aan het lespakket Historisch Besef Amstelveen dat wordt ontwikkeld door Cultuureducatie Amstelland.

Interviews

De interviewgroep heeft zich dit jaar met name beziggehouden met het interviewen van personen die iets konden vertellen over de Tweede Wereldoorlog in Amstelveen. De verkregen informatie is bestemd voor het nummer van Amstel Mare naar aanleiding van 75 jaar bevrijding in 2020.

Collectievorming

De collectie voorwerpen, boeken en beeldmateriaal is met name door schenkingen verder uitgebreid. Momenteel wordt gewerkt aan de inventarisatie van de collectie. Doelstelling is deze toegankelijk te maken via de computer. Dit jaar is verder gewerkt aan het invoeren van de boeken in de computer.

Schenken

De VHA heeft in 2019 de volgende schenkingen ontvangen:

- Tegel Pauluskerk
- Leisteen dakpan Urbanuskerk 'Help ons uit de brand'
- Diverse boeken Amstelveen
- Diverse boeken andere onderwerpen en brochures
- Schilderij Oude Dorp
- Plaquette turfwerkers
- Oude jaargangen Amstel Mare
- Archeologie Magazine
- Beeldje turftrapster
- Glas 20 jaar herwonnen vrijheid
- Knijpkat Tweede Wereldoorlog
- 2 oude pillendoosjes en houten dienblaadje uit Tweede Wereldoorlog
- Oude melkfles
- Kwartetspel Amstelveen
- Bonnen en doosje met tabak Tweede Wereldoorlog
- Diverse tekeningen Douwe van der Leest (reproductie)
- Sleutelhanger met wapen gemeente Amstelveen
- Cd sportbedrijf
- Oude houten pollepel en houten thermometer
- Kaarsenstandaard Potterie het Oude Dorp
- 2 marmeren gedenkplaten Julianaschool
- 2 glazen Bovenkerk (Fanfare en Muziekvereniging)
- 6 borden met afbeeldingen Amstelveen

Externe contacten

Cliëntenraad Stadsarchief Amsterdam

De heer J.A. Mellegers heeft namens de VHA zitting in de cliëntenraad van het Stadsarchief Amsterdam. De raad komt vier keer per jaar bijeen.

Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland (AWN)

De werkgroep Archeologie werkt samen met de Archeologische Werkgemeenschap voor Nederland (AWN), afdeling Amsterdam e.o. Op 30 maart 2019 gaven Henk van der Velde en Wouter Roessingh lezingen over de archeologie van Medel (Tiel). Op 7 december 2019 hield de AWN de jaarlijkse studiedag. Er vonden diverse lezingen plaats, waaronder een lezing door Ivar Schutte, over het archeologisch onderzoek in vernietigingskamp Sobibor. Beide activiteiten vonden plaats in het verenigingscentrum van de VHA en waren ook opengesteld voor leden van de VHA.

Stichting Aemstellant

Vanuit de VHA hebben twee personen zitting in het bestuur van de Stichting Aemstellant. Dit zijn mevrouw M.D.M. van Munster en de heer W.J. Groeneweg.

Databank Middeleeuwen

De heren W.J. Groeneweg en G.J.M.J. Lindeman nemen deel aan de werkgroep Databank Middeleeuwen, een samenwerkingsverband tussen de Historische Kring Abcoude–Baambrugge (HKAB), de Vereniging Historisch Amstelveen (VHA) en de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel (WvA). Het doel is middeleeuwse bronnen van Amstelland op te sporen, te digitaliseren en toegankelijk te maken via een website.

Werkgroep Nooit meer teruggekomen

Mevrouw A.M.W. Bulk-Bunschoten heeft namens de VHA zitting in de Werkgroep Nooit meer teruggekomen, in het leven geroepen door de Stichting Amstelveen Oranje.

Historisch besef

Namens de VHA neemt de heer J.A. Mellegers zitting in de werkgroep 'Educatie' in het kader van het project 'Historisch besef' van de gemeente Amstelveen. Mevrouw A. Bulk-Bunschoten en de heer P. Paris nemen deel aan de werkgroep 'Invulling Randwijcklaan 13'. De werkgroep Educatie heeft tot doel activiteiten op het gebied van educatie over de historie meer te coördineren. Door Cultuureducatie Amstelland wordt een lespakket Historisch Besef Amstelveen ontwikkeld.

De werkgroep 'Invulling 'Randwijcklaan 13' heeft meerdere malen overleg gehad met de gemeente over de mogelijke invulling van Randwijcklaan 13. De ruimtes in het pand worden in de toekomst geëxploiteerd door Heem Locaties. Helaas zijn de wensen van de werkgroep om het torentje terug te brengen en het pand een rol te laten vervullen als herdenkingslocatie geen prioriteit meer van de gemeente.

Tevens heeft de VHA meegewerkt aan de wandelroutes die in het kader van Historisch besef worden georganiseerd. Op 14 september heeft mevrouw A. Bulk-Bunschoten één van de twee groepen begeleid, die als proef de wandelroute liepen.

Daarnaast heeft de VHA tekst aangeleverd voor de themapagina van de gemeente over Historisch Besef in het Amstelveens Nieuwsblad op 18 december 2019.